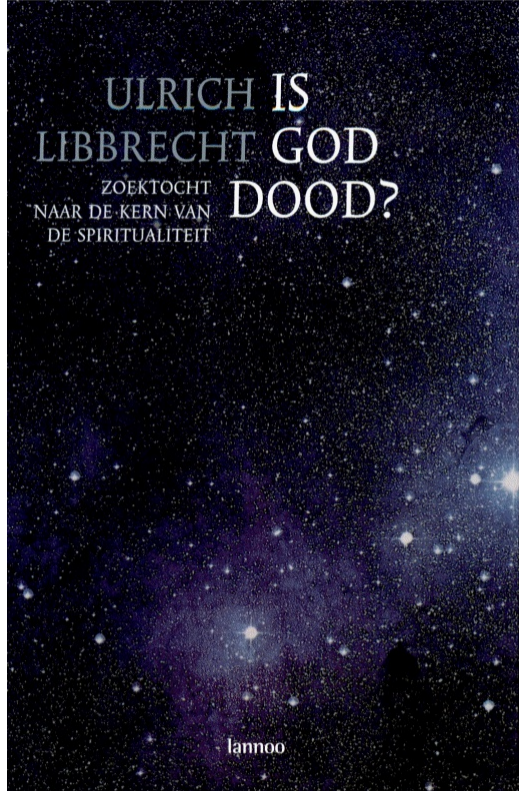

Is God dood?

In deze nieuwsbrief willen we de websitepublicatie van het boek *Is God dood?* onder de aandacht brengen.

We bieden u in deze nieuwsbrief enkele tekstfragmenten aan.

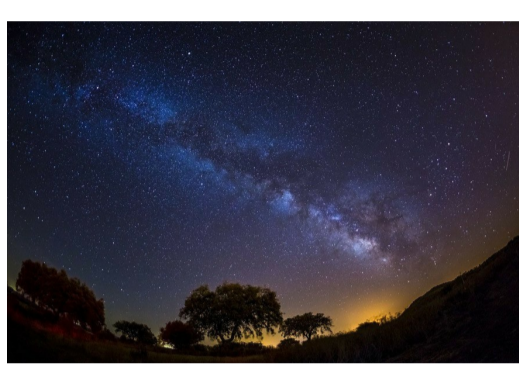
"Ik wil een God van de stilte"

Religie is terug van nooit weg geweest. Ook voor Ulrich Libbrecht was het een permanente aanwezigheid in de vorm van het katholieke christendom dat hij van zijn ouders had geërfd. Om de beperkingen ervan te doorbreken schreef hij in 2004 *Is God dood?*.

Het boek heeft als ondertitel "Zoektocht naar de kern van de spiritualiteit". Aan de hand van zijn comparatief model gaat hij op zoek naar de gemeenschappelijke dieptestructuur in de verschillende religies. Het resultaat is even boeiend als grensverleggend. Zijn ontdekkingstocht naar de kern van religie is vanaf vandaag integraal te lezen op onze website.

Johan Gezels

Geef mij mijn God terug

Geef mij mijn God terug. Niet de oude God van de catechismus, niet de God van de bijbel, niet de God van Plato, niet de God van Pascal... maar de volle herfstvrucht van mijn eigen mystiek gemoed. 'Zalig de zachtmoedigen': mijn zachtmoedigheid is mijn Christusnatuur (mijn boeddhanatuur), mijn God (mijn Leegte) in mij. Mijn

ontroering over de wonderen van de aarde, over het verdriet van mijn medemensen, over de onpeilbare diepte van het universum, over het Mysterie in de dingen... dat is mijn godservaring. Ik haal geen abstractie naar binnen, geen overvloed van woorden als zaden van vergeestelijking die ik dan probeer te laten ontkiemen in mijn onderdanige en ontvankelijke gemoed. Een mysticus is niet iemand die opstijgt tot de troon van God of visioenen schouwt, niet iemand die wereldvreemd door het leven dwaalt, die levitaties krijgt en mirakels doet, niet iemand die met wazige blik naar de *maya*-wereld staart en wiskunde en wetenschap als uitvindingen des duivels bekijkt... het is iemand die zacht en ontvankelijk door het dagelijkse leven gaat, onopvallend in zijn eenvoud, onpraktisch in zijn goedheid, met volle aandacht voor zijn eigen 'hart' en voor het hart in alle dingen. [...]

Ik wil geen God van grote woorden, ik wil een God van stilte, ik wil de ontroering van de muziek en niet de partituur.

Is God dood? blz. 244-245

'Goden moeten sterven'

Het Mysterie is de wereld, het Mysterie is eeuwig. Noemen wij dat 'God', dan sterft God nooit. Maar het Mysterie is het verborgene, dat zich slechts langzaam in de geschiedenis openbaart: de oerenergie wordt informatie. Omdat het Mysterie onbespreekbaar is, trachten wij het te 'ver-beeld-en'. De oudste afbeeldingen zijn die van de *Magna Mater*, symbool van de mysterieuze vruchtbaarheid van de aarde. Toen de

mens de aarde begon te veroveren en in veeteelt en landbouw aan zich onderwierp, stierf de Grote Moeder en werd ze opgevolgd door de Heer-God, de mannelijke god, die over de aarde heerste en offers van onderdanigheid eiste. De klassieke goden symboliseerden de krachten van de aarde en die in het menselijk lichaam. Maar toen stond de kosmische God op, de hoogverheven koning van het heelal, die boven de zeven hemelen troonde... en die alle macht voor zichzelf opeiste. Jahwe doodde de oude goden. In India stierf in de vedische tijd ook de 'alene' God en werd hij Brahman, de alomvattende kracht van het universum. Maar het boeddhisme heeft ook die God gedood en het Mysterie 'ontbeeld' tot de grote Leegte.

Het Mysterie is eeuwig, maar de goden moeten sterven, omdat zij de symbolen zijn van een wereldbeeld: goden zijn beelden. Waarom zou onze tijd hierop een uitzondering vormen? De *monotheos* was het spiegelbeeld van de menselijke maatschappij, waarin alle macht toekwam aan de vorst. Maar die maatschappij bestaat niet meer en daarom sterft de oude God. De mensheid wordt niet langer als een kerk hiërarchisch in zijn dienst georganiseerd. Sinds de verlichting is de mens zich autonoom gaan opstellen, maar daarmee is hij in al zijn vezels uitgeleverd aan het Mysterie. Er is geen beschermende wand meer tussen hem en 'God', waarop het beeld van de oude God breed staat uitgeborsteld in al zijn macht en glorie, en waarbij ons zelfs werd verboden achter de wand te kijken. De kerk zou ons wel uitleggen hoe het allemaal geordend was, wij hoefden alleen maar uit volle borst de heilige hymnen mee te zingen. Maar in het Oosten leerde Boeddha dat men niets moest geloven wat men niet zelf inzag: het intellect eiste zijn rechten op, niet uit hoogmoed zoals de oude profeten beweerden, maar om het eigen geestelijke evenwicht en dus de kans op geluk te bewaren. Het christendom daarentegen beschouwde zichzelf als de eeuwige en onveranderlijke waarheid en niet als een proces van vergeestelijking. De vergriekste joodse God hield stand, maar de verlichte mens keerde hem de rug toe, niet uit goddeloosheid, maar omdat hij op zoek was naar een levende bodem waarin hij kon wortelen. De christelijke God ligt op sterven. Dat betekent echter niet dat het christendom, als de geestelijke *rajas* van de westerse beschaving, dood is. Het betekent ook niet dat het Mysterie dood is, het is nog nooit zo levend geweest, dankzij de zich ontvouwende wetenschap. Hoe dieper we in aard en werking van de wereld binnendringen, hoe overweldigender de werkelijkheid wordt, en hoe duidelijker het wordt dat we ze nooit tot aan haar grenzen kunnen kennen. Het is dus niet omdat de joods-christelijke God dood is, dat 'God' dood is.

Nietzsche richtte zich alleen tegen die christelijke God. Hij beweerde niet dat God niet bestaat, maar dat de christelijke interpretatie van God dood is, dat wil zeggen alle levenskracht mist. Men kan zich terecht afvragen of de God van het christendom vandaag nog de westerse beschaving inspireert. Dat betekent echter niet dat hij niet ooit de grote drijvende kracht van deze beschaving is geweest. Maar vandaag bestaat de middeleeuwse God alleen nog in enkele duistere kloosters, waar men het verleden levend tracht te houden. De mens van vandaag is echter een kind van de wetenschap, van de economie en van de zelfordenende maatschappij. Maar diep in zijn bewustzijn is hij op zoek naar een ander godsbeeld dat de weerspiegeling is van de wereld waarin hij leeft. Dat beeld beheerst niet langer de staat, inspireert niet langer de kunst, doordringt niet langer het maatschappelijk leven: God is eenzaam geworden in zijn veel te grote kathedralen. Maar God sterft niet, hij vraagt alleen om een ander gewaad, en dat gewaad moet de mens van vandaag maken. De moderne mens is niet areligieus, hij kan zijn ervaringen alleen niet langer verbeelden in Bijbelse beelden. Hij begrijpt de leugen van woorden zonder dieptedimensie. Nu zijn bestaan geen dagelijkse *struggle for life* meer is, kan hij de *do-ut-des*-God laten varen en een echt spiritueel leven opbouwen. Maar geen oude wijn in nieuwe zakken.

Nu weet ik dat die geestelijke hergeboorte op veel weerstand zal stuiten van hen die aan het oude hun macht hebben ontleend. Daarom zal het hier niet gaan om een beeldenstorm, maar om een stille revolutie. Ik eerbiedig het verleden als fase in de geestelijke ontwikkeling van onze geschiedenis, maar ik laat me niet ketenen aan uitgeholde dogma's. Ik ben bereid mijn geborgenheid te offeren in ruil voor een nieuwe morgen. Ik ervaar nu al de pijn die gepaard gaat met het doorbreken van de ring, maar ik wil het Mysterie redden en zien verrijzen in een nieuwe God, die als het alomvattende Wonder het gehele leven doordringt en een einde maakt aan de kloof tussen het heilige en het profane. Alles is heilig, omdat alles Wonder is. Alles is God. Wie de banden met het oude godsbeeld verbreekt, weet dat zijn religiositeit niet langer beperkt is tot het uitvoeren van geboden en voorschriften, maar dat hij nu zijn mystieke wortels kan uitsturen in de diepte van het universum.

Is God dood?, blz. 288-291

Een universeel symbolon

Ik heb mij afgevraagd wat een **universeel religieus symbolon** zou moeten omvatten. Ik denk dat de volgende punten elementair zijn:

1. Er is een Mysterie, dat de eeuwige Realiteit is (de 'ocean' in het boeddhisme).
2. Dat kan niet geconceptualiseerd worden en moet bijgevolg een N-iets, een Leegte, genoemd worden.
3. De mens staat in relatie tot het Mysterie door zijn mystieke ervaring.
4. Die mystieke ervaring doet een veranderd realiteitsbewustzijn ontstaan, dat we aanduiden als verlichting.
5. De hoogste ervaring, de totale eenwording, is een resultaat van een dubbele reductie:
  - een *zijnsreductie*, die poogt elke vraag naar het wezen van het Mysterie uit te schakelen (door meditatieve praxis, rationele antinomie en geestelijke ascese)
  - een *wordingsreductie*, die poogt de immanente ego-intentionaliteit om te keren.

Dat universele symbolon is de minima theologica waarin alle religies elkaar kunnen ontmoeten.

Is God dood? blz. 98

[Klik hier om het integrale boek in te zien](#)

Website

Deze e-mail is verzonden aan [{{email}}](#). • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u info@libbrechtgenootschap.org toe aan uw adresboek.

